

Kunskapsnavet AB
jb@alphaskolan.se

Beslut 2016-06-08
Rättelse av stavfel
eller liknande, 26§
förvaltningslagen
00.

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Alphaskolan
i Västerviks kommun

2016-04-15

2 (10)

Dnr 44-2015:9632

Tillsyn i Alphaskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Kunskapsnavet AB (556512-1570) under 1 och 2 mars 2016. Alphaskolan besöktes av Skolinspektionen den 1 och 2 mars, 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Nationell statistik över kunskapsresultaten i årskurs 9 för läsåret 2014/15 anger att 75 procent av eleverna i Alphaskolans uppnådde kunskapsresultaten i samtliga ämnen. Uppdelat på kön blir motsvarande siffra 71 procent för flickor och 78 procent för pojkar.

Nationell statistik över nationella prov i årskurs 9 för läsåret 2014/15 anger att Alphaskolans genomsnittliga betygspoäng i matematik var 7,5 i jämförelse med 10,7 för riket. I naturorienterande ämne (fysik) och i samhällsorienterande ämne (religionskunskap) var motsvarande siffror 10,4 och 13,6 för skolenheten respektive 11,8 och 13,8 för riket. I engelska och svenska var det sammanvägda provbetygsvärdet högre för skolenheten än för riket i övrigt.

Skolinspektionens enkäter till pedagoger inför tillsynen 2016 visar inget resultat då underlaget är för litet. Skolinspektionens enkäter till elever i årskurs 9 visar däremot ett sammanvägt resultat för det grundläggande värdegrundsarbetet som är högre för Alphaskolan jämfört med motsvarande resultat för riket i övrigt. Enligt vad som framkommer vid tillsynsbesöket råder trygghet och studiero på Alphaskolan.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-07-15
Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

2016-07-18
Rättelse
268 förr.
lagen 60,

2016-04-15

3 (10)

Dnr 44-2015:9632

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-07-15
Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kunskapsnavet AB att senast den 18 juli 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kunskapsnavet AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärd

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen och rektorn ska se till att personal vid skolenheten alltid anmäler till rektorn när de får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömer att det finns brister i verksamhetens åtgärdande arbete mot kränkande behandling, då uppgifter om kränkande behandling inte alltid anmäls av personal till rektorn i enlighet med skollagens krav.

Enligt skollagen har en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, en skyldighet att anmäla detta till rektorn. Rektorn är i sin tur

2016-04-15

4 (10)

Dnr 44-2015:9632

skyldig att anmäla händelsen till huvudmannen. Anmälningsskyldigheten omfattar alla situationer där elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling. I förarbetena anges att det är eleven som avgör om beteendet eller handlingen är oönskad. Bedömningen ska alltså inte göras utifrån antaganden om en allmänt omfattad mening om vilka beteenden som typiskt sett kan vara kränkande. (se prop. 2005/06:38 s. 136).

I intervju med elever uppger samtliga att de inte känner till skolans förebyggande arbete för att motverka kränkande behandling. Några elever uppger att vissa lärare "tar tag" i kränkningar. Vid sådana situationer är det oftast företrädare för skolans elevhälsa eller huvudmannen som utreder. Någon elev uppger att denne blivit utsatt för kränkande behandling av en annan elev utan att läraren, som stod bredvid och bevittnade händelseförloppet, agerade. Läraren ombad eleven att själv reda ut situationen.

Av intervju med lärare framgår att det bedrivs ett aktivt arbete med att motverka kränkande behandling. Det är företrädare för elevhälsan som utreder kränkningarna.

Företrädare för skolenhetens elevhälsa uppger att när det inträffar en kränkning görs inledningsvis en bedömning av själva kränkningen och vem eller vilka som är inblandade. Handlar det om misstänkt fall av mobbning involveras alltid rektor. Vidare uppges att kurator rör sig i skolan och har då möjlighet att avstyra en hel del innan det bli allvarligt.

Rektorn uppger i intervju att han har god överblick över verksamheten och kan ingripa när det uppstår situationer eller incidenter. I sin skriftliga redogörelse har rektorn bland annat uppgett att det förekommit en kränkning av allvarligare slag som skolan agerat på. Det har även förekommit "mindre situationer". Situationerna har kunnat lösas av skolans personal innan de blivit allvarliga och har därför ansetts som ringa och utagerade. Rektorn har inte involverats i de situationerna.

Skolinspektionen har tagit del av Alphaskolans likabehandlingsplan för läsåret 2015/16. Planen innehåller främjande och förebyggande insatser samt rutiner för hur personal ska agera vid kränkningar. I planen anges bland annat att personal som får kännedom att en elev blivit kränkt av en annan elev omgående ska göra en bedömning (enkel utredning) av kränkningen. Vid allvarligare fall ska berörd personal göra en avancerad utredning av händelsen.

Skolinspektionens utredning visar exempel på att personal gör en egen värdering av incidenter av kränkande behandling och att endast de kränkningar som anses vara av "allvarligare slag" eller ha karaktär av mobbning, anmäls till skolenhetens rektor. För att verksamheten ska fungera i enlighet med skolförfattningarna är det, enligt Skolinspektionen, viktigt att rektor får kännedom om samtliga fall av kränkande behandling utan att personal vid skolenheten gör en värdering av kränkningen. Detta för att rektor ska kunna anmäla vidare till huvudmannen. Om huvudmannen inte informeras ges denne inte heller möjlighet att ta sitt ansvar i arbetet mot kränkande behandling.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Kunskapsnavet AB inte uppfyller de krav som följer av skollagen föreligger skäl att förelägga Kunskapsnavet AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

2016-04-15

5 (10)

Dnr 44-2015:9632

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kunskapsnavet AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen tar emot anmälningar från rektorer om angivna kränkningar mot elever, utreder skyndsamt omständigheterna kring de angivna kränkningarna och vidtar i förekommande fall de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Åtgärd

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska se till att samtliga fall av kränkande behandling av elever anmäls av rektorn till huvudmannen.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte har ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling från rektor.

Enligt skollagen är en rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de angivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkandebehandling i framtiden.

Vid intervju med huvudmannen har denne uppgett att påstådda kränkningar utreds på samma sätt som klagomål, det vill säga att eleverna får använda sig av den ordinarie klagomålshanteringen och det webbformulär som finns att tillgå på hemsidan. Huvudmannen har vidare uppgett att rektor aldrig skickat några anmälningar till honom. Huvudmannen får istället kännedom om kränkningar när denne besöker skolenheten.

I Alphaskolans likabehandlingsplan för läsåret 2015/16 anges att huvudmannen endast informeras i fall när en elev "ej upphör att kränka och/eller trakassera andra" samt om

2016-04-15

6 (10)

Dnr 44-2015:9632

en elev "känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling av rektor". Rektor har i sin redogörelse uppgett att skolan haft en kränkning av allvarligare slag.

Av Skolinspektionens utredning framgår att rektor inte ser till att samtliga angivna fall av kränkande behandling av elever anmäls till huvudmannen. Skolinspektionen fäster särskilt avseende vid det som framkommit i intervju med huvudmannen, det vill säga att huvudmannen inte fått några fall av kränkande behandling från rektor, trots att rektor i sin redogörelse uppgett att skolan haft en kränkning av allvarligare slag. Även omständigheterna att fall av kränkande behandling utreds på samma sätt som den ordinarie klagomålshanteringen och att information till huvudmannen endast sker i vissa specifika fall får, enligt Skolinspektionen, anses innebära att huvudmannen inte tar emot anmälningar från rektor på det sätt som skolförfattningarna föreskriver. I förlängningen kan detta även medföra att huvudmannen inte skyndsamt utreder omständigheterna kring de angivna kränkningarna och därmed inte heller vidtar adekvata åtgärder för att förhindra kränkningar i framtiden.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Kunskapsnavet AB inte uppfyller de krav som följer av skollagen föreligger skäl att förelägga Kunskapsnavets AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

2016-04-15

7 (10)

Dnr 44-2015:9632

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivet värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivet ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verk-

2016-04-15

8 (10)

Dnr 44-2015:9632

samhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokument. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Erik Ahlsen
Utredare/Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Alphaskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

2016-04-15

10 (10)

Dnr 44-2015:9632

Fakta om Alphaskolan

Alphaskolan är en fristående grundskola belägen i centrala Västervik. Huvudman för skolan är Kunskapsnavet AB (556512-1570). Alphaskolan startade sin verksamhet 2009 och har successivt utökat sitt elevantal varje läsår. Skolan omfattar vid tiden för tillsynen 133 elever fördelade i årskurserna 7–9. Skolan har inga elever som tillhör grundskolskolan eller är integrerade i verksamheten. Skolan leds av en rektor.